

debatt@klassekampen.no

KRONIKK
& DEBATTLagdelt
arbeidslivSOSIAL
DUMPINGJoachim Espe og
Eystein Garberg

Ingrid Husevåg Døskeland peker i sitt innlegg 28. september på den usikkerheten som preger så mange EØS-borgeres arbeidsliv, også i Norge. Gjennom korte oppdrag og midlertidige ansettelsesforhold, ofte gjennom bemanningsbyråer, forsvinner ikke bare stillingsvernet, men også ofte opptjeningstiden som kreves for videre opphold for EØS-borgere etter ufrivillig arbeidsløshet etter ett år. Her kunne vi lagt til reglene for opptjening av tjenestepen-sjon (OTP) som krever et års opptjeningstid. Vår erfaring er at arbeidsinnvandrerne i bemanningsbyråer ikke får OTP.

Skal vi bli kvitt det lagdelte arbeidslivet som i dag er etablert i Norge så krever det at vi jobber for like rettigheter og likebehandling for dem som jobber i landet. Det må gjelde ansettelsesformer, lønns- og arbeidsvilkår, rett til pensjonsopptjening og trygdeytelser. Derfor sier vi velkommen til arbeidsinnvandrerne, på norske lønns- og arbeidsvilkår.

Fagbevegelsen alene kan ikke ta ansvaret for å rydde opp i et arbeidsmarked som gjennom målretta politiske vedtak har blitt deregulert. Samtidig er en organisert fagbevegelse den beste garantisten mot sosial dumping og for en velfungerende velferdsstat med små forskjeller. De mest effektive politiske vedtakene vil være å gi fagbevegelsen rammevilkår der den kan hente inn den synkende organisasjonsgraden.

Som Døskeland peker på, er økte ressurser til å avdekke og slå ned på utnyttelse av arbeidsinnvandrerne fra Europa, samt strengere sanksjonsmuligheter mot bedrifter som bedriver sosial dumping, avgjørende. Norske politikere må også kreve at Utlendinglovens bestemmelser om at lønns- og arbeidsvilkår ikke skal være dårligere enn gjeldende tariffavtale eller regulativ for bransjen, også må gjelde EØS-borgere.

Joachim Espe, leder Rørleggernes fagforening Fellesforbundet avd. 605

joachim@rfag.no

Eystein Garberg, leder Elektroarbeidernes Fagforening Trøndelag

Ikke råd til flere fiender

IRAN

Sayed Sohaib

Lørdag 22. september angrep fire bevæpnede menn den iranske revolusjonsgarden under landets militærparade i forbindelse med 30-årsmerkingen av Iran-Irak-krigen i den sørlige byen Ahvaz. 29 soldater, inkludert kvinner og barn, ble drept og mer enn 69 personer ble skadet. Terrororganisasjonen IS og en lokal arabisk motstandsbevegelse kalt «Ahvaz nasjonal motstandsbevegelse» påtok begge seg ansvaret for angrepet, men ingen av de fremla ytterligere bevis.

Det iranske regimet på sin side beskyldte Gulfstatene og deres «amerikanske herrer» for angrepet og for å støtte terrorister blant den arabiske minoriteten i Iran.

Irans beskyldninger mot Gulfstatene, særlig Saudi-Arabia, skyldes at de befinner seg på hver sin side av en blodig borgerkrig i Jemen. Saudi-Arabia leder en koalisjon til støtte for Jemens regjering mot Houthi-opprørerne som støttes av Iran. Siden begynnelsen av intervensjonen i 2015, har houthiene fyrt av flere missiler inn i Saudi-Arabia, som har vist seg å være iranskproduerte.

Dersom lørdagens angrep i Iran viser seg å ha tilknytning til Saudi-Arabia, så tyder det på at Jemen-konflikten nå har nådd Irans grenser. Det kan anses som en reaksjon fra Saudi-Arabia på iranske missiler inn i dets territorium.

Det iranske regimet anklaget en separatistbeve-

FLERE ANGREP I VENTE? Iran, her ved president Hassan Rouhani, har ingen interesse av å slå ned på separatistbevegelser, skriver forfatteren.

FOTO: ATTA KENARE, AFP/NTB SCANPIX

gelse i Iran kalt «Patriotisk arabisk, demokratisk bevegelse i Ahvaz» (Padmaz) for å ha stått bak lørdagens angrep. Men denne bevegelsen har på sin offisielle nettside benektet å ha stått bak angrepet.

Men det er ikke helt utenkelig at lørdagens angrep kan ha blitt utført av en av mange anti-iranske grupperinger. Det finnes mange

betraktning, kan det sies at angrepet kanskje var et hevngangrep etter Irans missilangrep på det kurdiske anti-iranske opposisjonspartiet i Irak 8. september.

For to uker siden fyrte Iran flere missiler mot basene til det kurdiske opposisjonspartiet kalt «Demokratisk parti av iranske Kurdistan» (PDKI) i Irak. Tolv personer, inkludert tre kvinner og tre barn, ble drept, og 50 personer ble skadet. PDKIs leder Mustafa Hijri lovte å intensivere både den militære og sivile motstanden mot det iranske regimet etter missilangrepet.

Det er forventet at det iranske regimet nå vil slå hardt ned på separatistbevegelser i Iran. Men sett ut ifra landets økonomiske krise, effekten av USAs harde

sanksjoner, og stadig økende demonstrasjoner fra misfornøyde iranere med regimet, så er det absolutt ikke i landets interesse å eskalere konflikten mellom separatistbevegelser.

Irans ekspansjonistiske utenrikspolitikk i Midtøsten har skapt nok av fiender for landets regime. Internasjonale sanksjoner og en hard amerikansk iranpolitikk har mer enn noensinne lagt press på det iranske regimet både nasjonalt og internasjonalt. Dermed har ikke Iran råd til å skape seg nye fiender.

Dersom det iranske regimet slår ned på separatistbevegelser, vil det bidra til å øke den interne konflikten, samt øke trusselen mot landets sikkerhet. Da vil ikke lørdagens angrep være det siste vi opplever.

Sayed Sohaib, master i Midtøsten-studier
Sayed_Sohaib@hotmail.com

Det er ikke i landets
interesse å eskalere
konflikten mellom
separatistbevegelser.

arabiske, baluchiske, og kurdiske separatistbevegelser, i tillegg til mange anti-iranske opposisjonspartier, både i og utenfor Iran, som lenge har kjempet mot regimet med alle midler.

Dersom man skal ta tidspunktet for angrepet i

Rentehopp som fortjent?

BOLIGPOLITIKK

Naim Lorentzen

Bankenes boliglånsvolum bør styre, men ikke gjennom behovsprinsipper, slik Anton Hellesøy foreslår i Klassekampen 3. oktober.

Den beste måten å styre boligprisveksten på er å påvirke boligmarkedet gjennom bestemmelser som ikke skaper nye uønskede effekter eller «lommer» av omgåelse slik vi kjenner fra eksempelvis skatteplanlegging og liknende former proforma overføringer.

En temporær gevinstbeskatning av boliger, hvor beskatningen avtar med årene man har bodd på adressen, vil sørge for å dempe prisveksten og

samtidig stimulere folk i større grad til å erverve bolig for å bo og ikke for å spekulere. Slik det er i dag, kjøper folk boliger vel så mye for å spare, investere og ut fra prinsippet om å være med på oppgangen. Uteblir denne «fristelsen», avtar viljen til å oppta større lån.

Boliglånene utgjør i Norge mye mer enn prisen på eiendommene, ettersom folk kjøper mye mer enn bolig fra disse lånene. De lave rentene og den samtidige høye lønnsveksten er en kombinasjon som har medført høy gjeld i befolkningen, en gjeld med «sikkerhet» i noe som ikke kan eksporteres: eiendom.

Høy gjeld og høy pris på infrastruktur gir ikke Norge noen konkurransefortrinn, snarere tvert om. Denne

innsatsen er misbruk av ressurser, ressurser som kunne vært satt inn på forskning, innovasjon og eksportrettede tiltak.

Man kan spørre om hvorfor ikke gevinster på investeringer i nye sektorer hvor forskning og nye innsatser med høy grad av innovasjon fra gründervirksomhet, ikke heller burde vært skattefritt i stedet for avkastning på bolig? Eksempelvis hvorfor er det fremdeles arbeidsgiveravgift på små lønninger i små bedrifter? Dette er gåten for meg. Løsningen er ikke å segmentere frem ulike behovsgrupper i befolkningen knyttet til ervervelse av bolig, men heller å justere «hypersparingen» og «investeringstiljen» i noe så dødt og risikabelt som infrastruktur.

Lavere eiendomspriser generelt vil frigi ressurser for alle som trenger tak over hodet, og det gjelder alle folk og de fleste bedrifter. Så hvorfor vil vi oss selv vondt som å drive eiendomsprisene i taket?

Det hele minner om en klassisk pyramide, hvor dynamikken er selvforsterkende og strukturen er låst fordi alle sitter i spillet med egne midler. Dette kan vi komme ut av, for vi kan justere rolig nå (evakuere i ordnede former) gjennom innføring av en temporær gevinstbeskatning, eller vi kan vente på «brannen» da alle må ut døren samtidig, hvor vi som regel sitter igjen med de samme vinnerne og ingen læring har skjedd.

Naim Lorentzen, Oslo
mail@naim.no